

ISLAM I MUSLIMANI U NORVEŠKOJ

Norveška je uz Island najsjevernija europska zemlja. Sa sjevera i zapada omeđena je Norveškim morem, sa juga Sjevernim morem, sa istoka Švedskom, a na sjeveroistoku Finskom i Rusijom. Ukupne je površine od 323.895 km² i oko četiri i pol milijuna stanovnika koji nastanjuju velike norveške gradove, dok su sela malo nastanjena. Početkom prošloga stoljeća veliki broj Norvežana napustio je zemlju i nastanio se u SAD i Kanadi bježeći od velikih hladnoća i ekonomske krize koja je zemlju zahvatila u to doba. Glavni grad zemlje je Oslo, a pored njega značajni su i Brygen, Bregen i Trondheim. Službeni jezik je norveški vrlo sličan švedskom i danskom. Većina Norvežana su kršćani protestanti s vrlo malo katolika. Gospodarstvo Norveške je snažno. Poznato je da je ova zemlja izvoznica nafte ali je poznata i po drugim granama privrede kao na primjer ribarstva, drvne industrije, minerala a jedna je od najbogatijih zemalja po vodenom bogatstvu. Norveška je jedina zapadnoeuropska zemlja koja odbija članstvo u Ujedinjenu Europu jer je standard njenih stanovnika veći od europskog. Norveška moneta je kruna.

Godine 1814. danski kralj Frederik Šesti dao je suglasnost da se Švedska i Norveška izdvoje iz zajedničke države s Danskom i osnuju posebnu državu. Norvežani se nisu suglasili s novom državom i pobunili su se protiv nje sve dok je švedski kralj Bernadot nije ugušio. Zajednička država je međutim bila kratkoga vijeka pa je 1905. godine Norveška dobila neovisnost. Jedna od uspomena na zajedničku državu sa Švedskom je i Nobelova nagrada za mir koja se dodjeljuje u glavnom norveškom gradu Oslu jer je u vrijeme kada je Nobel, pronalazač dinamita oporučio da se njegovo bogatstvo uloži u fond nagrade svjetskim znanstvenicima, bila je zajednička država Norveške i Švedske.

Norvežani su se upoznali sa islamom još u srednjem vijeku kada su krenuli morskim putem u nekoliko navrata između 700. i 838. godine u vojnama protiv muslimana u Španjolskoj. Uspjeli su doći do obala Maroka ali su tamo potučeni. U drugim križarskim ratovima Norvežani su zajedno sa Šveđanima i Dancima stizali do Iraka. U norveškim muzejima čuvaju se novci koje su Vikinzi donijeli iz Iraka.

Isto također norveški i švedski povijesni izvori govore da je poznati putopisac Ibn Fadlan početkom desetoga stoljeća boravio u Norveškoj i Švedskoj, gdje je stigao sa grupom Vikinga koji su bili u križarima.

Početak 19. stoljeća poznati norveški književnik i pjesnik Henrik Vergeland, tvorac norveške himne, prihvatio islam i kao musliman i umro. Na islam je prešao početkom 19. stoljeća 1820. godine. Važno je napomenuti da je Henrik bio jedan od najvećih, ako ne i najveći, norveški književnik.

Norveška je ustavna kraljevina poput Švedske i Danske. Sve zemlje Skandinavije imaju posebne specifičnosti, pa su međusobno i vrlo slične kako u političkom, tako i u svim drugim poljima. Norveški Parlament sastoji se od dva doma, Gornjeg i Donjeg. Vlast kralja je simbolična i on se ne upliće u politička zbivanja zemlje.

S obzirom da je Norveška jedna od najbogatijih zemalja svijeta i činjenice da je 14% njenog stanovništva staro i da zemlja vapi za pomlađivanjem, šezdesetih godina prošloga stoljeća donesena je odluka da se dopusti useljavanje stranaca. Sa OUN dogovoreno je da Norveška dopusti useljavanje stranaca iz zemalja Trećega svijeta. Na dan 01.01.2000. godine u Norveškoj je bilo 260.700 izbjeglica, uključiv i one koji su rođeni u Norveškoj a čiji su roditelji izbjeglice. Polovica izbjeglica su bili iz zemalja Trećega svijeta. Od ukupnog broja useljenika u Norvešku 20% su iz okolnih zemalja.

Najveći broj emigranata je nastanjen u velikim gradovima, uključiv i Oslo u kome je 18% stanovnika stranaca.

Početak šezdesetih godina prošloga stoljeća počelo je doseljavanje muslimana u vrijeme kada je Norveška trebala radnu snagu, a bili su to Turci i Pakistanci te Palestinci i Libanonci. Nakon njih dolaze Iračani, te muslimani iz Tunisa, Alžira i Maroka. Tijekom agresije na BiH u Norvešku dolazi veliki broj muslimana izbjeglica, a prije toga i Albanaca. Početkom 2000. godine u Norveškoj je bilo 65.000 muslimana.

Prvi mesdžid u Norveškoj podignut je 1974. godine, nakon čega niču jedan za drugim da bi ih danas bilo samo u Oslu 30 manjih i većih. Treba istaći i činjenicu da norveške vlasti nesebično pomažu osnivanje mesdžida i drugih vjerskih ustanova.

Kada su u pitanju norveške vlasti i njihov odnos prema muslimanima treba istaći i činjenicu da u norveškim školama nema islamskoga vjeronauka, pa su djeca prinuđena učiti o kršćanstvu i judaizmu umjesto o svojoj vjeri. Po tome je Norveška jedinstvena u svijetu. Te i druge teškoće proizlaze iz činjenice da islam u ovoj zemlji nije priznat.

U Norveškoj djeluje osamnaest imama Bošnjaka koji opslužuju oko dvadeset tisuća izbjeglih Bošnjaka za vrijeme najnovije srpske agresije na BiH. Muslimani Bošnjaci, zajedno s Albancima, predstavljaju većinu muslimana u Norveškoj.

Zanimljiv minaret džamije i Islamskog centra u gradu Knowledge

Islamski centar El-Nur u Oslu